

KOMISSION VASTAUKSET

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN ERITYISKERTOMUKSEEN

Leader-ohjelma ja paikallisyhteisöjen omat kehittämishankkeet helpottavat paikallista osallistumista, mutta hankkeiden tuottamasta lisähyödystä vain vähän näyttöä

Sisällys

TIIVISTELMÄ (kohdat I–XI).....	2
JOHDANTO (kohdat 1–18).....	3
TARKASTUKSEN LAAJUUS JA TARKASTUSTAPA (kohdat 19–23).....	4
HUOMAUTUKSET (kohdat 24–75)	4
JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET (kohdat 76–84).....	7
Suositus 1 – Arvioidaan kattavasti Leader-ohjelman ja paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden kustannuksia ja hyötyjä	8
Suositus 2 – Arvioidaan yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä koskeva lähestymistapa.....	8

Tässä asiakirjassa esitetään Euroopan komission vastaukset Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen huomautuksiin [varainhoitoasetuksen 259 artiklan](#) mukaisesti, ja se julkaistaan yhdessä erityiskertomuksen kanssa.

TIIVISTELMÄ (kohdat I–XI)

Komission yhteinen vastaus tiivistelmään:

Leader-menetelmä¹ on osoittautunut 30 soveltamisvuotensa aikana merkitykselliseksi, ja se on sitä edelleen. Leader-ohjelman lisäarvo perustuu menetelmän kokonaisvaltaiseen täytäntöönpanoon² ja käy ilmi osoitettavissa olevista paikallishallintoon, sosiaalisen pääoman kasvuun ja parempiin tuloksiin liittyvistä hyödyistä, joita *Leader-hankkeilla on muihin hankkeisiin verrattuna*.

Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella on nykyisin 2 800 Leader-ohjelman paikallista toimintaryhmää³. Tähän verkostoon kuuluu tällä hetkellä kymmeniä tuhansia paikallisten toimintaryhmien jäseniä: paikallisviranomaisia, talous- ja yhteiskuntaelämän yhdistyksiä, maaseudun yrityksiä ja kansalaisia. Verkosto kattaa suurimman osan Euroopan maaseudusta ja välittää myönteistä kuvaa EU:sta.

EU on investoinut merkittävästi inhimilliseen ja sosiaaliseen pääomaan paikallisten toimintaryhmien perustamisen ja toiminnan välityksellä. Paikallisten toimintaryhmien verkosto kuvastaa sitä, että komissio on jatkuvasti sitoutunut lisäämään paikallistason vaikutusvaltaa ja demokraattista osallistumista EU:ssa.

Näin ollen paikallisten toimintaryhmien toimintaan osoitetussa rahoituksessa on kyse paljon laajemmasta asiasta kuin ”hallinnollisista kustannuksista”, koska se mahdollistaa myös mittaamattoman arvokkaat investoinnit ihmisiin, toiminnan edistämiseen ja kollektiiviseen oppimiseen maaseutualueilla. Näihin aineettomiin hyötyihin kuuluu myös arvokas suhdetoiminta, jota Leader-ohjelmassa tehdään edistämällä maaseudun kehittämisrahoitusta paikallisissa maaseutuyhteisöissä ja tavoittamalla monet maaseudun kansalaiset, joiden elämänlaatua ohjelma on parantanut.

Osallistavuutensa ansiosta strategian hallintaprosessi myös kasvattaa sosiaalista ja inhimillistä pääomaa paikallistasolla. Prosessissa vaihdetaan tietoja, rakennetaan luottamusta, vahvistetaan suhteita, lisätään paikallisten sidosryhmien vaikutusmahdollisuuksia ja kehitetään ihmisten valmiuksia koulutuksen, neuvottelujen ja verkostoitumisen avulla.

Leader-yhteisöjä on alusta lähtien kannustettu sopeutumaan ja oppimaan. Komissio on investoinut kansallisiin ja alueellisiin Leader-verkostoihin sekä verkostoitumiseen Euroopan tasolla. Tämä auttaa parantamaan selviytymiskykyä ja toteuttamaan komission keskeisiä painopisteitä⁴, joihin kuuluvat esimerkiksi elpyminen covid-19-kriisistä, sosiaalinen osallisuus ja digitaalinen siirtymä.

---

¹ Leader on lyhenne ranskankielisestä ilmaisusta Liaisons entre Actions de Développement de l’Economie Rurale (’maaseudun taloudellisten kehitystoimien väliset yhteydet’). Leader-menetelmässä julkisista ja yksityisistä sosiaalisista ja taloudellisista toimijoista koostuvat paikalliset toimintaryhmät laativat ja panevat täytäntöön strategioitaan paikallisella alueellisella tasolla, edistävät innovointia paikallistasolla, tekevät alueiden välistä yhteistyötä ja verkostoituvat.

² Leader-ohjelman lisäarvo perustuu Leader-menetelmän kokonaisvaltaiseen soveltamiseen (*Guidelines: Evaluation of LEADER/CLLD, EU Rural Development Evaluation Network (2017)*, s. 21. Myös toiminnan edistäminen ja valmiuksien kehittämisen tukeminen ovat ratkaisevan tärkeitä ohjelman täytäntöönpanon kannalta. Tämä on vahvistettu arvioinnin tueksi hiljattain teetetyssä tutkimuksessa Leader-ohjelman vaikutuksesta tasapainoiseen aluekehitykseen (2022). (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/cmef/rural-areas/evaluation-support-study-impact-leader-balanced-territorial-development_en).

³ Leader-lähestymistapaa sovelletaan myös joissakin EU:n ulkopuolisissa maissa, kuten Turkissa, Serbiassa, Pohjois-Makedoniassa ja Moldovassa.

⁴ Tiedonanto *Euroopan vihreän kehityksen ohjelma* (COM(2019) 640 final), tiedonanto *Pellolta pöytään -strategia* (COM(2020) 381 final) ja tiedonanto *Vuoteen 2030 ulottuva EU:n biodiversiteettistrategia* (COM(2020) 380 final); <https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019->

Viime vuosien tapahtumat kulkevat perusteellisen analyttisen työn taustalla, ja komissio pyrkii osoittamaan entistä paremmin, miten Leader-ohjelma edistää sosiaalista pääomaa ja paikallishallintoa, sekä myös verkoston vaikutuksia. Komissio edistää näiden aineettomien resurssien tuntemusta ja niitä kuvastavia menetelmiä ja kannustaa jäsenvaltioita tekemään samoin.

EU panostaa paikallisten kehittämisstrategioiden laatuun tukemalla niiden valmistelua, koulutusta ja muita paikallisten toimintaryhmien toimia. Jäsenvaltiot järjestävät strategioiden laadun arvioinnin selkeiden perusteiden mukaisesti. Tämän ansiosta monilla alueilla on mahdollisuus osallistua ja saavuttaa kasvua – myös niillä, joilla on alussa muita vähemmän sosiaalista pääomaa.

Leader-ohjelma kattaa taloudellisen kestävyuden lisäksi sosiaalisen ja ympäristön kestävyuden, joten se on merkityksellinen kaikille EU:n maaseutualueille.

Leader-ohjelmasta tuetut hankkeet perustuvat paikallisten sidosryhmien yhdessä neuvottelemiin paikallisiin kehittämisstrategioihin. Leader-hankkeiden muita parempi laatu tai paremmat tulokset voivat käydä ilmi monin eri tavoin. Ne ovat suora seuraus Leader-menetelmästä, ja niitä ovat esimerkiksi innovointi paikallistasolla, läheisyys ja aktiivinen toiminnan edistäminen sellaisten osallistujien osallistamiseksi, jotka eivät muuten osallistuisi, kestävyuden lisääminen, ainutlaatuisien alueellisten voimavarojen, kuten luovien alojen ja perinteisen teollisuuden, arvostuksen lisääminen, paikallisen identiteetin tukeminen, palvelujen tuottaminen yhteisölle sekä hankkeiden ja osallistujien väliset yhteydet. Jotkin hankkeet kattavat paikalliset perustarpeet (erityisesti veropohjaltaan heikoissa kunnissa), jotka ovat usein edellytyksenä muulle kehitykselle ja jotka viivästyisivät tai jäisivät täyttämättä ilman Leader-ohjelmaa. Komissio kannustaa jäsenvaltioita kohdentamaan Leader-tukitoimien tukikelpoisuuden niille aloille, joilla Leader-lähestymistapa toisi enemmän lisäarvoa, kuitenkin siten, että samalla jätetään riittävästi tilaa alhaalta ylöspäin suuntautuville päätöksille, jotta voidaan ottaa huomioon paikalliset tarpeet ja valinnat.

Lisäksi Leader-hankkeiden vertaaminen muihin rahoitusmalleihin olisi monimutkainen tehtävä, jossa olisi yhtäältä huomioitava asianmukaisesti Leader-ohjelman aineettomat hyödyt ja toisaalta muiden rahoitusjärjestelyjen riskit ja kustannukset.

Komissio kannustaa jäsenvaltioita arvioimaan uudelleen toteutusmekanismin ja erityisesti välttämään paikallisten toimintaryhmien ja niihin sidoksissa olevien instituutioiden suorittamien toimien päällekkäisyyttä. Lisäksi se kannustaa keventämään hallinnollista taakkaa käyttämällä yksinkertaistettuja kustannusvaihtoehtoja ja vapaita resursseja, jotta toiminnan edistämistä ja valmiuksien kehittämistä voidaan lisätä.

Komissio jatkaa jäsenvaltioiden kanssa tehtävää yhteistyötä, jonka tarkoituksena on edistää Leader-menetelmän parempaa täytäntöönpanoa kaikkien paikallisten toimintaryhmien toimesta ja osoittaa sen tuoma lisäarvo. Euroopan tilintarkastustuomioistuimen huomautukset ovat hyödyllinen askel tähän suuntaan.

Komissio hyväksyy osittain ensimmäisen suosituksen Leader-ohjelman kustannusten ja hyötyjen arvioinnista ja täysin toisen suosituksen yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä koskevan lähestymistavan arvioinnista.

JOHDANTO (kohdat 1–18)

Komission yhteinen vastaus kohtiin 1–16:

2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_fi 9
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_fi

Paikalliset toimintaryhmät tuottavat välitöntä arvoa paikallisyhteisöille. Niiden tehtäviin kuuluu yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisstrategian toiminnan edistäminen, jotta helpotetaan sidosryhmien välistä vaihtoa tietojen saamiseksi, strategian edistämiseksi ja potentiaalisten tuensaajien tukemiseksi toimien kehittämisessä ja hakemusten valmistelussa. Nämä tehtävät ulottuvat paljon ”hallinnollisina kustannuksina” laajemmalle. Ne sisältyvät 25 prosentin enimmäismäärään, kuten asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetään.

Jäsenvaltiot voivat antaa lisäohjeita kumppanuuksien osallistavuudesta. Komissio kannustaa niitä varmistamaan, että paikallisten toimintaryhmien kumppanuudet ovat osallistavia ja että erityisesti nuoret, naiset ja muita heikommassa asemassa olevat ryhmät ovat osallisina päätöksentekokelemissä.

Leader-ohjelma kattaa taloudellisen kestävyuden lisäksi sosiaalisen ja ympäristön kestävyuden, joten se on merkityksellinen kaikille EU:n maaseutualueille. Sosiaaliseen osallisuuteen sekä ympäristöön ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen liittyvät tarpeet eivät rajoitu ainoastaan alueille, joiden taloudellinen suorituskyky on heikko.

Jäsenvaltioiden arvostus Leader-lähestymistapaa kohtaan näkyy merkittävänä resurssien kohdentamisena, joka ylittää selvästi Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston lakisääteisen vähimmäisosuuden ja muiden ERI-rahastojen vapaaehtoisen käytön määrän. Leader-ohjelman osuus 27 jäsenvaltion EU:n maaseudun kehittämisohjelmista vuosina 2014–2022 on 6,4 prosenttia.

Lisäksi strategian johtamisprosessi kasvattaa osallistavuutensa ansiosta myös sosiaalista ja inhimillistä pääomaa paikallistasolla. Prosessissa vaihdetaan tietoja, rakennetaan luottamusta, vahvistetaan suhteita, lisätään paikallisten sidosryhmien vaikutusmahdollisuuksia ja kehitetään ihmisten valmiuksia koulutuksen, neuvottelujen ja verkostoitumisen avulla.

TARKASTUKSEN LAAJUUS JA TARKASTUSTAPA (kohdat 19–23)

Ei komission vastauksia.

HUOMAUTUKSET (kohdat 24–75)

Komission yhteinen vastaus kohtiin 24–30:

Komissio katsoo, että paikalliset toimintaryhmät tekevät paljon enemmän kuin vain helpottavat paikallista osallistumista ja että niiden toiminnan rahoittaminen on osoitus siitä, että EU investoi inhimilliseen ja sosiaaliseen pääomaan maaseutualueilla, vaikka hyväksymisprosessit ovat hitaita.

Paikallisten toimintaryhmien toimintakustannusten 25 prosentin enimmäismäärään⁵ sisältyvät nimenomaisesti toiminnan edistäminen, sidosryhmien välisen vaihdon helpottaminen, tietojen antaminen potentiaalisille hakijoille ja hakijoiden edistäminen ja tukeminen toiminnan kehittämistä varten sekä paikallisten kehittämisstrategioiden hallinnointi, seuranta ja arviointi.

⁵ Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 35 artiklassa täsmennetään selvästi, että 25 prosentin enimmäismäärä kattaa paikallisen kehittämisstrategian hallinnoinnin, toiminnan edistämisen, sidosryhmien välisen vaihdon, tietojen saamisen ja potentiaalisten hakijoiden tukemisen niiden toimien valmistelussa.

Komission yhteinen vastaus kohtiin 31–37:

EU tukee merkittävästi paikallisten kehittämisstrategioiden valmistelua niiden laadun varmistamiseksi. Tällainen tuki kattaa koulutuksen, asiantuntijatuen ja sidosryhmien kuulemisen. Lisäksi jäsenvaltiot ohjaavat prosessia metodologisten suuntaviivojen ja muiden keinojen avulla.

Komissio katsoo, että kaikkien toteutettaviksi valittujen paikallisten kehittämisstrategioiden olisi täytettävä laatuvaatimukset. Lainsäädännössä säädetään jäsenvaltioiden velvollisuus vahvistaa laatua koskevat valintaperusteet paikallisille kehittämisstrategioille.

Laatua koskevien valintaperusteiden vahvistaminen paikallisille kehittämisstrategioille ei kuitenkaan välttämättä merkitse sitä, että osa strategioista jouduttaisiin aina hylkäämään. Se riippuu kunkin jäsenvaltion tilanteesta. ”Osallistavuutta” tarvitaan, jotta eri maaseutualueet voivat kasvattaa sosiaalista pääomaansa ja verkostojaan.

Vaikka kaikki paikalliset kehittämisstrategiat arvioitiin, osa jäsenvaltioista, kuten Romania, ei perustanut järjestelmää laatua koskevien vähimmäisvaatimusten varmistamiseksi. Slovakia ja Kreikka käyttivät yhteisenä laatuvaatimuna vaadittuun vähimmäispistemäärään perustuvia läpinäkyviä perusteita. Tšekki määritteli joitakin kaikille strategioille pakollisia läpinäkyviä perusteita, ja paikallisilla toimintaryhmillä oli mahdollisuus tehdä toimittamiinsa strategioihin parannuksia ennen valintaa.

Komission yhteinen vastaus kohtiin 45–53:

Komissio on kannustanut ja aikoo jatkossakin kannustaa jäsenvaltioita kohdentamaan Leader-tukitoimien tukikelpoisuuden sen lisäarvon mukaisille aloille YMP:n strategiasuunnitelmissa 2023–2027 samalla säilyttäen tarvittavan joustavuuden, jotta alhaalta ylöspäin suuntautuvat lähestymistavat voidaan sovittaa paikallisiin tarpeisiin.

Komissio vahvistaa tätä varten seurantaa ja parantaa menetelmiä, joilla osoitetaan, miten Leader-ohjelma edistää sosiaalista pääomaa ja paikallishallintoa. Jäsenvaltioille ehdotetaan asianmukaisia seurantaindikaattoreita, joissa otetaan huomioon sekä tietojen merkityksellisyys että niiden keruun helppous.

Komissio ottaa huomioon paikallisten toimintaryhmien hallinnollisen taakan ja ohjaa jäsenvaltioita mukauttamaan toteutusjärjestelmiään huolellisesti siten, että niissä keskitytään paikallisten toimintaryhmien ydintoimintoihin⁶, selvennetään vastuualueet ja vältetään päällekkäisiä tehtäviä. Myös yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen käyttöä edistetään laajasti. Tämän tarkoituksena on antaa paikallisille toimintaryhmille mahdollisuus vapauttaa resursseja toiminnan tehostamiseen ja valmiuksien kehittämiseen.

Osa tästä työstä tehdään eurooppalaisen maaseudun kehittämisverkoston välityksellä.

Komissio on laatinut arvioinnin tukipalvelun välityksellä ohjeet, järjestänyt työpajoja EU:n tasolla ja jäsenvaltioissa sekä toteuttanut tiedotustoimia Leader-ohjelman seurannan ja arvioinnin ja tietojen keruun parantamiseksi. Näin ollen komissio ja arvioinnin tukipalvelu ovat käsitelleet laajasti Leader-ohjelman arviointia koskevaa kysymystä ja kannustaneet jäsenvaltioita parantamaan Leader-ohjelman arviointia.

Vuotuisten täytäntöönpanokertomusten viimeisimpien tietojen mukaan useat jäsenvaltiot ovat tehneet Leader-ohjelmaa koskevia arviointeja. Leader-ohjelmaan tai yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen keskittyviä arviointeja on tehty 85.

---

⁶ Paikallisten toimintaryhmien keskeiset yksinomaiset tehtävät luetellaan asetuksen (EU) 1060/2021 33 artiklan 1 kohdassa.

Komissio korostaa, että tulevassa Leader-ohjelman vaikutuksesta tasapainoiseen aluekehitykseen tehtävässä arvioinnissa noudatetaan paremman sääntelyn periaatteita ja että se kattaa viisi arviointiperustetta⁷. Näin ollen arvioidaan Leader-ohjelman lisäarvon sijaan EU:n tason lisäarvoa. EU:n tason lisäarvoa arvioimalla selvitetään, saadaanko – ja jos saadaan, miksi – kyseessä olevalla politiikalla (Leader) parempia tuloksia, jos sitä sovelletaan EU:n tasolla muiden hallintotasojen (kansallinen ja alueellinen) sijaan. Tällöin ei arvioida, saadaanko Leader-menetelmällä parempia tuloksia kuin muilla menetelmillä (esim. vertaaminen perinteisen, ylhäältä alaspäin suuntautuvan maaseudun kehittämistoimen välityksellä annettavaan tukeen).

Lisäksi komissio huomauttaa, että Leader-ohjelman tuoma lisäarvo ei ole pakollinen vaan suositeltava lähestymistapa Leader-ohjelman arvioimiseksi arviointiprosessin yhteydessä.

Komission yhteinen vastaus kohtiin 54–56:

Komissio katsoo, että useilla tilintarkastustuomioistuimen arvioimilla hankkeilla oli mahdollisuus tuottaa paikallisyhteisöille suoraan Leader-menetelmään liittyviä lisähyötyjä. Niitä voivat kuvastaa esimerkiksi paikallistason innovointi, toimijoiden yhteistyö, yksilöllisten alueellisten voimavarojen hyödyntäminen, yhteisöllisyyden vahvistaminen, luovan tai perinteisen liiketoiminnan tukeminen tai alueella tarvittavien palvelujen tarjoaminen. Lisäksi monissa, lähinnä pienemmissä tilintarkastustuomioistuimen liitteessä III analysoimissa hankkeissa on nähtävissä, että ne ovat laajuudeltaan hyvin vaihtelevia ja paikallisesti hyvin osallistavia.

Komission yhteinen vastaus kohtiin 57–58:

Kokonaiskuva voi jäädä havaitsematta, jos hankkeita tarkastellaan erikseen. Joihinkin strategioihin sisältyy hankkeita, jotka täyttävät muita enemmän ”perustarpeita”. Ne ovat kuitenkin tärkeitä kokonaistrategian kannalta, ja ilman Leader-rahoitusta nämä tarpeet jäisivät täyttämättä tai niiden täyttämässä kestäisi huomattavasti pidempään.

Komission yhteinen vastaus kohtiin 61–63:

Vaikka paikallishallinnon ja sosiaalisen pääoman arvioiminen voi olla haastavaa (paljon resursseja vaativa, pitkälti laadullinen prosessi), joitakin menetelmiä voidaan mukauttaa ja käyttää. Komissio jatkaa työtään tämän asian parissa EU:n tason verkostoitumisen ja arviointien puitteissa.

Vaikka sosiaalisen pääoman lisäämisen arvioiminen voi olla monimutkaista, ollaan kuitenkin samaa mieltä siitä, että sosiaalinen pääoma on tärkeä kasvutekijä, joka vähentää transaktiokustannuksia, auttaa vahvistamaan sopimuksia sekä edistää riskinottoa, innovointia, kollektiivista oppimista ja sosiaalista sopeutumista. Tämä selittää sen, miksi monet jäsenvaltiot hyödyntävät Leader-ohjelmaa, kun ne pyrkivät ratkaisemaan monia erilaisia yhteiskunnallisia haasteita, joihin kuuluvat muun muassa sosiaalinen osallisuus ja viimeisimpänä elpyminen covid-19-kriisistä.

Komissio tukee myös Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeita sellaisten menetelmien kehittämiseksi, joiden avulla voidaan arvioida paremmin sosiaalisia näkökohtia. SIMRA, IMAJINE ja MATILDE ovat esimerkkejä hankkeista, joiden tarkoituksena on kehittää ratkaisuja, joita voidaan soveltaa sosiaalisten näkökohtien ja paikallisen kehityksen seurantaan ja arviointiin maaseutualueilla. Niitä voidaan hyödyntää arviointaessa Leader-ohjelman lisäarvoa. Nämä resurssit on sisällytetty myös arvioinnin tukipalvelun tietopankkiin, jotta jäsenvaltiot ja asiantuntijat löytäisivät hyödyllisiä työkaluja Leader-ohjelman arvioimista varten.

---

⁷ Viisi arviointiperustetta ovat seuraavat: tuloksellisuus, tehokkuus, merkityksellisyys, johdonmukaisuus ja EU:n tason lisäarvo.

Jotta jäsenvaltioille ja arvioijille voidaan antaa arviointia varten tietoja tällaisten hankkeiden potentiaalista, komissio on kehittänyt arvioinnin tukipalvelun välityksellä tietopankin, jossa nämä hankkeet on analysoitu. Analyysseissa selitetään, miten hankkeiden tuotokset voivat olla hyödyllisiä arvioitaessa YMP:tä ja myös sosioekonomisia näkökohtia ja paikallista kehitystä.

Komissio on vuotuisen täytäntöönpanokertomuksen yhteenvedon tietojen perusteella myös pyrkinyt arvioinnin tukipalvelun välityksellä parantamaan Leader-ohjelman panoksen määrällistä arviointia nykyisten maaseudun kehittämisohjelmien jälkiarviointia varten.

Komission yhteinen vastaus kohtiin 64–75:

Asetuksen (EU) N:o 1303/2013 (vuosien 2014–2020) yhteisiä säännöksiä koskeva asetus) 10 artiklan mukaan yhteisessä strategiakehyksessä määritellään ohjaavat strategiset periaatteet. Siinä ei kuitenkaan voida asettaa jäsenvaltioille muita velvoitteita, vaan sen tarkoituksena on helpottaa ohjelmatyötä.

Vastuussa olevan jäsenvaltion viranomaisten välisen koordinoinnin osalta jäsenneilty yhteistyö useista rahastoista rahoitetussa, yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen keskittyvässä strategiassa voi tuottaa parempia tuloksia (rahoituksen, muiden alojen asiantuntemuksen ja resurssien saatavuuden suhteen) kuin tilanne, jossa ei ole yhteistä strategiaa, jolloin esimerkiksi tukiohjelmiin osallistuminen voi olla haasteellista, jos niistä vastaavat eritasoiset viranomaiset.

JOHTOPÄÄTÖKSET JA SUOSITUKSET (kohdat 76–84)

Komission vastaukset:

78. Tuen 25 prosentin enimmäismäärä kattaa strategioiden hallinnan, toiminnan edistämisen, sidosryhmien välisen vaihdon ja tuen potentiaalisille hakijoille niiden toiminnan kehittämistä varten. Lisäksi strategian hallinnan osallistavuus sekä oppimisen ja verkostoitumisen painotus lisäävät paikallisten ihmisten vaikutusmahdollisuuksia. Tätä voidaan pitää investointina paikallisyhteisöihin.

79. Paikallisten kehittämisstrategioiden laatu varmistetaan useilla eri mekanismeilla, kuten niiden valmisteluun tarkoitettulla tuella ja valintaperusteilla (laadunarviointi). EU tukee paikallisten kehittämisstrategioiden valmistelemista taloudellisesti niiden laadun varmistamiseksi. Kukin strategia arvioidaan ennen valintaa. Lisäksi on hyödyllistä osallistaa alueita, joiden lähtötaso (sosiaalisen pääoman kannalta) on matalampi, jotta ne eivät jää muista jälkeen.

80. Komissio myöntää, että hankkeiden laatuominaisuuksien ja hallinnollisen taakan keventämisen välillä voidaan joutua tekemään kompromissiratkaisuja. Hankkeiden laatu käy ilmi useista eri ominaisuuksista, jotka hankkeen vetäjän on osoitettava ja hallinnollisen järjestelmän todennettava, seurattava ja arvioitava.

81. Komissio kannustaa jatkossakin jäsenvaltioita varmistamaan, että paikallisten toimintaryhmien kumppanuudet ovat osallistavia ja että erityisesti nuoret, naiset ja muita heikommassa asemassa olevat ryhmät ovat osallisina päätöksentekokelemissä. Tätä myös seurataan.

82. Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa, jotta Leader-lähestymistavan sosiaaliseen pääomaan ja paikallishallintoon liittyvä lisäarvo voidaan arvioida ja osoittaa paremmin. Tämä toteutetaan EU:n tason seurannan, arviointimenetelmien ja verkostoitumisen avulla.

83. Moniin hankkeisiin liittyi toiminnan edistämistä, paikallisten kumppaneiden välistä yhteistyötä, paikallisen tason innovointia tai paikallisten resurssien hyödyntämistä, mitä voidaan pitää Leader-lähestymistavan lisäarvona.

84. Jäsennelty yhteistyö useista rahastoista rahoitetussa, yhteisölähtöiseen paikalliseen kehittämiseen keskittyvässä strategiassa voi tuottaa parempia tuloksia (rahoituksen, muiden alojen asiantuntemuksen ja resurssien saatavuuden osalta) kuin tilanne, jossa ei ole yhteistä strategiaa, jolloin esimerkiksi tukiohjelmiin osallistuminen voi olla haasteellista, jos niistä vastaavat eritasoiset viranomaiset.

Suositus 1 – Arvioidaan kattavasti Leader-ohjelman ja paikallisyhteisöjen omien kehittämishankkeiden kustannuksia ja hyötyjä

Komissio hyväksyy suosituksen osittain.

1.A. Komissio hyväksyy suosituksen 1 a.

1.B. Komissio hyväksyy suosituksen 1 b.

1.C. Komissio hyväksyy suosituksen 1 c osittain.

Komissio haluaa kehittää nopeasti valmiuksia arvioida osallisuutta YMP:n alaisen Leader-ohjelman päätöksentekokelemissä. Tätä varten komissio valmistelee täytäntöönpanosäädöstä, jossa jäsenvaltioita pyydetäisiin ilmoittamaan päätöksentekokeleinten jäsenten ikä ja sukupuoli.

Komissio ei kuitenkaan hyväksy viittausta muihin kohderyhmiin, koska tämä analyysi voisi aiheuttaa kriittisen henkilötietojen suoja ja tietojen keruuta koskevan ongelman.

Komissio ei myöskään hyväksy vuodeksi 2023 asetettua tavoiteajankohtaa. Jos tämä säädös hyväksytään, tiedot ovat saatavilla vuonna 2026.

1.D. Komissio hyväksyy suosituksen 1 d.

1.E. Komissio hyväksyy suosituksen 1 e osittain.

Komissio panee tämän suosituksen täytäntöön siinä laajuudessa kuin se on mahdollista, kun otetaan huomioon tietojen keruuseen liittyvät rajoitteet ja vaihtelu jäsenvaltioiden välillä siinä, mikä määritellään lakisääteiseksi tehtäväksi.

Suositus 2 – Arvioidaan yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä koskeva lähestymistapa

Komissio hyväksyy suosituksen.